

PATVIRTINTA

VDU ŽŪA Bioekonomikos plėtros fakulteto tarybos posėdyje 2021 m. balandžio 21 d. (protokolas Nr. T12/2021)

(VDU ŽŪA Bioekonomikos plėtros fakulteto tarybos posėdžio 2023 m. kovo 22 d. protokolo Nr. T27/2023 redakcija)

(VDU ŽŪA Bioekonomikos plėtros fakulteto tarybos posėdžio 2025 m. rugsėjo 17 d. protokolo Nr. T-33/2025 redakcija)

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO ŽEMĖS ŪKIO AKADEMIJOS BIOEKONOMIKOS PLĖTROS FAKULTETO MAGISTRO BAIGIAMŲJŲ DARBŲ RENGIMO IR GYNIMO SPECIALIŲJŲ REIKALAVIMŲ BEI PROCEDŪRŲ APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vytauto Didžiojo universiteto (toliau – Universiteto) Žemės ūkio akademijos (toliau – Akademijos) Bioekonomikos plėtros fakulteto (toliau – Fakulteto) magistro baigiamųjų darbų (toliau – baigiamųjų darbų) rengimo ir gynimo reikalavimų bei procedūrų aprašas (toliau – aprašas) nustato specialiuosius reikalavimus Fakultete rengiamiems baigiamiesiems darbams, juos rengiantiems studentams, kitiems šių baigiamųjų darbų rengimo ir gynimo proceso dalyviams, taip pat baigiamųjų darbų rengimo ir gynimo procedūras.
2. Aprašas parengtas vadovaujantis Universiteto studijų reguliavimu ir Baigiamųjų darbų rengimo ir gynimo bendrosios tvarkos aprašu, Fakultete sukaupia baigiamųjų darbų rengimo ir gynimo patirtimi.
3. Aprašo paskirtis – sukurti prielaidas skaidriam ir kokybiškam baigiamųjų darbų rengimui ir gynimui užtikrinti, jas susiejant su studentų akademinėmis teisėmis, Fakultete vykdomų studijų programų pobūdžiu, tikslais ir numatytais pasiekti studijų rezultatais.
4. Baigiamasis darbas – magistrantūros studijų programos baigiamasis rašto darbas, kurio savarankišku parengimu ir gynimu studentas apibendrintai įrodo gebėjimą spręsti studijų programoje apibrėžtas mokslines ar praktines problemas, kitų studijų programoje numatytų kompetencijų įgijimą. Kai baigiamasis darbas yra mokslinio pobūdžio, jis turi būti skirtas mokslinei problemai identifikuoti ir išspręsti, kai baigiamasis darbas – taikomojo pobūdžio, jis turi būti skirtas praktinei problemai identifikuoti ir išspręsti.

II. REIKALAVIMAI BAIGIAMIESIEMS DARBAMS IR JŲ RENGIMAS

5. Baigiamųjų darbų rengimas prasideda nuo tematikos šiems darbams pasirinkimo ir darbo vadovo paskyrimo.
6. Baigiamųjų darbų tematikų sąrašus parengia studijų programų komitetai atsižvelgiant į Fakultete vykdomos mokslinės veiklos tematinę kryptį, studijų programų pobūdį, tikslus ir numatytus pasiekti studijų programų rezultatus. Tematikos aktualizuojamos jas susiejant su naujausiomis mokslo tendencijomis, mokslinių ar praktinių problemų sprendimo galimybėmis. Baigiamųjų darbų tematikos turi būti parengtos atskirai mokslinio pobūdžio ir atskirai – taikomojo pobūdžio baigiamiesiems darbams. Kartu su baigiamųjų darbų tematikomis turi būti nurodyti ir jose dirbantys katedros dėstytojai bei mokslininkai, kiti tyrėjai – potencialūs baigiamųjų darbų vadovai (toliau – vadovai). Baigiamųjų darbų tematikų sąrašai turi būti patvirtinti atitinkamų studijų programų komitetuose. Baigiamųjų darbų tematikų sąrašai turi būti atnaujinami pagal poreikį, bet ne rečiau kaip kartą per du studijų metus. Patvirtinti baigiamųjų darbų tematikų sąrašai turi būti viešai paskelbti Fakulteto internetiniame puslapyje ir prieinami studentams.
7. Baigiamojo darbo tematiką studentas turi pasirinkti pirmojo studijų semestro metu. Studentas

raštišką prašymą leisti rengti baigiamąjį darbą, nurodant jo tematiką, pateikia Fakulteto dekanatui. Studentas turi teisę siūlyti ir tokią tematiką, kurios nėra patvirtintame baigiamųjų darbų tematikų sąrašė. Apie studento siūlomos tematikos tinkamumą sprendžia studijų programos komitetas ir studentui pateikia atsakymą raštu.

8. Vadovais gali būti mokslininkai, dirbantys mokslinį darbą studento pasirinktoje tematikoje arba kiti tyrėjai be daktaro mokslinio laipsnio, kurie per paskutiniuosius septynerius metus yra įgiję ne trumpesnę kaip trijų metų profesinės veiklos patirtį, susijusią su baigiamųjų darbų tematika. Vadovus skiria studijų programų komitetų pirmininkai (toliau – komitetų pirmininkai).

9. Ne vėliau kaip iki antrojo semestro pirmojo mėnesio pabaigos katedros vedėjas/-a kartu su atitinkamos studijų programos komiteto pirmininku patvirtina visų studijų programos studentų baigiamųjų darbų tematikų pasirinkimą ir vadovų paskyrimą. Baigiamojo darbo rengimo metu pasirinkta tematika turi būti išgryninta iki konkrečios baigiamojo darbo temos. Baigiamojo darbo tema gali būti tikslinama ir koreguojama iki galutinio patvirtinimo Fakulteto dekanato potvarkiu likus ne mažiau kaip vienam mėnesiui iki baigiamojo darbo viešo gynimo.

10. Baigiamojo darbo rengimas turi vykti nuosekliai pagal Individualųjį baigiamojo darbo rengimo planą (toliau – planas). Planą pagal Fakulteto dekanato pateiktą formą parengia studentas kartu su vadovu ne vėliau kaip per du mėnesius po jo paskyrimo. Planą tvirtina atitinkamos studijų programos komiteto pirmininkas. Plano vykdymo kontrolę atlieka vadovas.

11. Vadovai studentus konsultuoja nustatytomis konsultacijų valandomis ar kitu sutartu laiku ir būdu.

12. Parengtas *mokslinio pobūdžio magistro baigiamasis darbas* turi atitikti šiuos specialiuosius reikalavimus:

12.1. turi atspindėti studento žinias ir gebėjimus slenkstiniu lygiu:

- geba argumentuotai identifikuoti mokslinę problemą, kylančią pasirinktos tematikos tyrimų lauke, pagrįsti jos tyrimo aktualumą (originalumą, naujumą, rezultatų mokslinę ir / ar praktinę reikšmę), objektą, tikslą ir uždavinius;
- mokslinės diskusijos būdu analizuojant ir sintetinant mokslines teorijas ir koncepcijas, naujausių tyrimų rezultatus ir atskiras mokslininkų nuomones, geba visapusiškai atskleisti tiriamos mokslinės problemos esmę, jos genezę, priežastingumo ryšius ir tolesnės raidos tendencijas;
- geba tinkamai parinkti ir korektiškai naudoti mokslinio tyrimo metodus mokslinės problemos raiškai ir tendencijoms ištirti konkrečių apribojimų ir konteksto sąlygomis;
- geba interpretuoti ir apibendrinti mokslinio tyrimo rezultatus, nustatyti jų taikymo sąlygas, parengti išvadas;
- geba perteikti kitus studijų rezultatus, nustatytus atitinkamos studijų programos dalyko „Magistro baigiamasis darbas“ apraše.

12.2. turi būti sudarytas iš šių sudėtinių dalių:

- antraštinio lapo;
- ŽŪA Kancelerio potvarkiu patvirtintos baigiamųjų darbų Vertinimo komisijos sudėties;
- autorystės deklaracijos;
- turinio;
- santraukos (dvejomis kalbomis);
- pagrindinių sąvokų žodynėlio;
- įvado;
- teorinės dalies;
- metodinės dalies;
- rezultatinės dalies;
- išvadų ir rekomendacijų;
- literatūros sąrašo;
- priedų.

13. Parengtas *taikomojo pobūdžio magistro baigiamasis darbas* turi atitikti šiuos specialiuosius reikalavimus:

13.1. turi atspindėti studento žinias ir gebėjimus slenkstiniu lygiu:

- geba identifikuoti praktinę problemą, kylančią iš praktinės veiklos pasirinktoje tematikoje, atskleisti jos esmę, pagrįsti tyrimo aktualumą (originalumą, naujumą, rezultatų praktinę ir / ar mokslinę reikšmę), objektą, tikslą ir uždavinius;
- analizuojant ir sintetinant mokslinę literatūrą, geba apibendrinti mokslininkų požiūrius į praktinę problemą, jos tyrimo metodus ir galimus sprendimo būdus;
- geba tinkamai parinkti ir korektiškai naudoti empirinio tyrimo metodus praktinės problemos giliam pažinimui bei sprendimų modeliavimui ir / ar projektavimui konkrečiomis praktinės veiklos sąlygomis;
- geba interpretuoti ir apibendrinti empirinio tyrimo rezultatus, nustatyti jų taikymo sąlygas, parengti išvadas bei rekomendacijas;
- geba pateikti kitus studijų rezultatus, nustatytus atitinkamos studijų programos dalyko „Magistro baigiamasis darbas“ apraše.

13.2. turi būti sudarytas iš šių sudėtinių dalių:

- antraštinio lapo;
- ŽŪA Kanclerio potvarkiu patvirtintos baigiamųjų darbų Vertinimo komisijos sudėties;
- autorystės deklaracijos;
- turinio;
- santraukos (dvejomis kalbomis);
- pagrindinių sąvokų žodynelio;
- įvado;
- situacijos analitinės dalies;
- teorinių koncepcijų ir empirinio tyrimo metodikos dalies;
- rezultatinės ir projektinės dalies;
- išvadų ir rekomendacijų;
- literatūros sąrašo;
- priedų.

14. Baigiamojo darbo apimtis 52–70 puslapių, neįskaitant priedų.

15. Studentas privalo padaryti pranešimą mokslinėje ar praktinėje konferencijoje ir publikuoti bent 1 straipsnį mokslo arba mokslo populiarinimo leidinyje. Rekomenduojama, kad straipsniai ir pranešimai konferencijose būtų baigiamojo darbo tematika.

16. Rengiant baigiamąjį darbą studento pareigos yra:

- 16.1. aktyviai ir sistemingai domėtis naujausiomis mokslo tendencijomis, publikuotais tyrimų rezultatais, praktinėmis problemomis ir jų sprendimo būdais baigiamojo darbo tematika;
- 16.2. reguliariai komunikuoti ir bendradarbiauti su vadovu, konsultuotis su juo esminiais baigiamojo darbo rengimo, ypač – metodikos pagrindimo klausimais. Komunikacija turi būti vykdoma pasitelkiant Universiteto studentams suteiktas komunikavimo priemones (el. paštą, Moodle);
- 16.3. laikytis plane numatytų darbų atlikimo terminų;
- 16.4. laikytis akademinės etikos principų (VDU Etikos kodeksas, https://www.vdu.lt/wp-content/uploads/2024/03/Etikos-kodeksas_2024-1.pdf);
- 16.5. vadovautis BPF studijų rašto darbų rengimo bendraisiais metodiniais nurodymais (<https://zua.vdu.lt/fakultetai/bioekonomikos-pletros-fakultetas/studijos/studentams/bendra-informacija-2/>);
- 16.6. laikytis VDU plagiato prevencijos nuostatų (VDU nuostatai dėl plagiato prevencijos rengiant studentų rašto darbus, https://www.vdu.lt/wp-content/uploads/2023/03/Plagiato-prevencijos-nuostatai_VDU.pdf).
- 17. Rengiant baigiamąjį darbą studentas turi teisę:
- 17.1. keisti ar koreguoti baigiamojo darbo temą, nekeičiant tematikos;
- 17.2. argumentuotai prašyti pakeisti vadovą, pateikiant prašymą Fakulteto dekanatui;
- 17.3. kreiptis į įmones, kitas organizacijas Universiteto vardu dėl duomenų ir kitos informacijos gavimo, apklausų ir interviu atlikimo;
- 17.4. rengti baigiamąjį darbą ar atlikti tyrimus įmonės ar kitos organizacijos užsakymu, pasirašant trišalę sutartį;

- 17.5. konsultuotis su kitais mokslininkais individualiai sutartu laiku ir būdu;
- 17.6. gauti metodinę pagalbą iš vadovo sudarant tyrimų logines schemas, parenkant ir pagrindžiant tyrimų metodus, duomenų apdorojimo būdus, rengiant straipsnį, ruošiant pranešimą konferencijai;
- 17.7. kreiptis į komiteto pirmininką, jeigu baigiamojo darbo vadovas neatsako į studento laiškus per 5 darbo dienas.
18. Vadovo pareigos yra:
 - 18.1. aptarti su studentu pasirinktą baigiamojo darbo tematiką, padėti išgryninti baigiamojo darbo temą ir konsultuoti parengiant planą;
 - 18.2. informuoti studentą apie akademinės etikos reikalavimus ir jų nesilaikymo pasekmes;
 - 18.3. skatinti studentą dalyvauti tarptautiniuose akademinuose mainuose, mokslinėse ir praktinėse konferencijose, projektinėse veiklose, pagal galimybes įtraukti studentą į katedros vykdomus mokslinius tyrimus;
 - 18.4. konsultuoti studentą baigiamojo darbo rengimo esminiais klausimais konsultacijoms numatytu ar kitu sutartu laiku ir būdu, atsakyti į studento laiškus per 5 darbo dienas;
 - 18.5. teikti studentui metodinę pagalbą dėl mokslinės / praktinės problemos išgryninimo, tyrimo tikslų ir uždavinių apibrėžties, tyrimų atlikimo loginių schemų parengimo, tyrimo metodų parinkimo ir pagrindimo, straipsnio rengimo, pasiruošimo konferencijai;
 - 18.6. peržiūrėti studento rengiamą baigiamąjį darbą ar atskiras jo dalis ir pateikti grįžtamąjį ryšį dėl darbo kokybės ir jo tobulinimo;
 - 18.7. informuoti atitinkamos studijų programos komiteto pirmininką / katedros vedėją apie baigiamųjų darbų rengimo eigoje iškilusias problemas;
 - 18.8. atlikti baigiamojo darbo originalumo patikrą Universiteto naudojamoje plagiato ir dirbtinio intelekto (DI) patikros programoje ir pateikti patikros ataskaitą studentui ir Atestacinei / Vertinimo komisijai;
 - 18.9. parengti nustatytos formos atsiliepimą apie baigiamąjį darbą (1 priedas), skirtą baigiamųjų darbų Atestacinei ir Vertinimo komisijoms (toliau – Vertinimo komisija).
19. Vadovas turi teisę:
 - 19.1. įvertinus studento gebėjimus, mokslo ir praktikos aktualijas siūlyti studentui keisti ar koreguoti baigiamojo darbo temą;
 - 19.2. neatsakyti į studento laiškus, jei jie buvo siųsti ne iš Universiteto studentui suteikto el. pašto;
 - 19.3. atsisakyti vadovauti studento baigiamojo darbo rengimui, jei studentas nevykdo plane numatytų atlikti darbų, nesilaiko akademinės etikos reikalavimų; arba vadovas dėl ligos, ilgalaikių stažučių ar kitų objektyvių priežasčių negali nustatyti laiku užtikrinti studento konsultavimo, plane numatytų darbų atlikimo kontrolės. Atsisakymas vadovauti turi būti suderintas su atitinkamos studijų programos komiteto pirmininku ir katedros vedėju. Sprendimą dėl vadovo keitimo priima katedros vedėjas.

III. PASIRENGIMAS BAIGIAMŲJŲ DARBŲ GYNIMUI

20. Baigiamuosius darbus gali ginti studentai, įvykdę visą privalomąją studijų programą. Pasirengusių baigiamųjų darbų gynimui studentų sąrašą tvirtina Fakulteto dekanas.
21. Likus ne mažiau kaip 1,5 mėnesio iki baigiamojo darbo gynimo Vertinimo komisijoje, studijų programų komitetų pirmininkai paskiria recenzentą, kuris susipažinęs su baigiamuoju darbu, parengia atsiliepimą atestacinei komisijai. Atitinkamos studijų programos komiteto pirmininkas kartu su katedros vedėju iš studijų programos mokslininkų ar kitų tyrėjų sudaro baigiamųjų darbų atestacines komisijas ir nustato šių komisijų posėdžių datas. Atestacinės komisijos posėdžiai vykdomi likus ne mažiau kaip trims savaitėms iki baigiamųjų darbų gynimo Vertinimo komisijoje.
22. Likus ne mažiau kaip 8 dienoms iki baigiamųjų darbų peržiūros Atestacinėje komisijoje, studentai privalo baigiamųjų darbų elektroninius variantus įkelti į nurodytą vietą Moodle aplinkoje. Atestacinės komisijos pirmininkas parengia baigiamųjų darbų nepateikusių studentų sąrašą ir jį pateikia Fakulteto dekanatui. Nesigynus baigiamojo darbo Atestacinėje komisijoje, studentas netenka teisės baigiamąjį darbą toliau tvarkyti ir ginti.

23. Darbo vadovai parengia nustatytos formos atsiliepimą atestacinei komisijai apie studento darbą, baigiamojo darbo rengimo eigą. Kartu su atsiliepimu pateikia darbo originalumo patikros ataskaitas (plagiatą ir DI). Darbo vadovas atsiliepimo elektroninę versiją, darbo originalumo patikros ataskaitas į nurodytą vietą Moodle aplinkoje pateikia ne vėliau kaip prieš 2 darbo dienas iki numatyto Atestacinės komisijos posėdžio.
24. Recenzentas peržiūri baigiamąjį darbą ir įvertina jo atitiktį formaliesiems darbo struktūros ir apimties reikalavimams, mokslinės / praktinės problemos aktualumą ir jos formuluotę, tyrimo tikslą ir uždavinius, pasirinktų tyrimo metodų tinkamumą, gautų tyrimo rezultatų ir jų interpretavimo korektiškumą, akademinės etikos, plagiatų prevencijos nuostatomis ir įforminimo reikalavimams, nurodo trūkumus, kuriuos būtina ištaisyti.
25. Recenzentas atsiliepimo (2, 3 priedai) elektroninę versiją į nurodytą vietą Moodle aplinkoje pateikia ne vėliau kaip prieš 1 darbo dieną iki numatyto Atestacinės komisijos posėdžio.
26. Baigiamųjų darbų peržiūra Atestacinės komisijos posėdyje vykdoma šiuo nuoseklumu:
- 26.1. studentas trumpai (iki 10 min.) pristato darbą, nurodydamas tyrimo aktualumą, mokslinę ar praktinę problemą, darbo objektą, tikslą ir uždavinius, taikytus tyrimo metodus, gautus tyrimo rezultatus;
- 26.2. Atestacinės komisijos nariai pateikia studentui su baigiamuoju darbu susijusius klausimus ir pastabas bei išklauso studento atsakymus;
- 26.3. perskaitomi vadovo ir recenzento parengti atsiliepimai, studentui suteikiama galimybė atsakyti į vadovo ir recenzento atsiliepime nurodytus trūkumus.
27. Atestacinės komisijos nariai uždaramame posėdyje aptaria kiekvieno studento baigiamąjį darbą, pristatymą, vadovo bei recenzento atsiliepimus, parengia išvadą, kuri įforminama posėdžio protokolu. Atestacinės komisijos išvada gali būti:
- 27.1. baigiamasis darbas visiškai atitinka privalomus reikalavimus ir rekomenduojama ginti Vertinimo komisijoje;
- 27.2. baigiamasis darbas turi trūkumų, bet juos pašalinus, rekomenduojama darbą ginti Vertinimo komisijoje;
- 27.3. baigiamasis darbas turi esminių trūkumų ir nerekomenduojama teikti gynimui Vertinimo komisijoje. Esminiams trūkumams priskiriama privalomų formaliųjų darbo struktūros ir apimties reikalavimų nesilaikymas, nekorektiškas tyrimo metodų naudojimas, iš esmės klaidingas tyrimų rezultatų pateikimas ir interpretavimas, kiti šiurkštūs akademinės etikos principų bei plagiatų prevencijos nuostatų pažeidimai, kurie negali būti panaikinti nerengiant naujai baigiamojo darbo.
28. Protokolas pateikiamas Fakulteto dekanatui. Fakulteto dekanato darbuotojo parengti protokolo išrašai el. forma įteikiami studentams ir baigiamųjų darbų Vertinimo komisijai dėl baigiamojo darbo tinkamumo ginti Vertinimo komisijoje.
29. Jeigu baigiamojo darbo vadovo atsiliepime ir / ar Atestacinės komisijos išvadoje darbas vertinamas kaip neatitinkantis reikalavimų ir nerekomenduotinas gynimui Vertinimo komisijoje, studentas turi teisę kreiptis į Vertinimo komisiją su prašymu leisti ginti darbą, raštiškai išdėstydamas motyvus. Prašymą ir darbą studentas turi pateikti Vertinimo komisijos pirmininkui ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po Atestacinės komisijos išvados gavimo.
30. Vertinimo komisija per 3 darbo dienas apsversto studento prašymą ir darbą bei pateikia išvadą, ar baigiamasis darbas gali / negali būti ginamas Vertinimo komisijoje. Išvada įforminama posėdžio protokolu, kurio išrašą el. forma Fakulteto dekanato darbuotojas pateikia studentui. Jeigu išvada neigiama, studentas netenka teisės baigiamąjį darbą toliau tvarkyti bei ginti ir šalinamas iš Universiteto.
31. Studentas, gavęs Atestacinės komisijos rekomendaciją baigiamąjį darbą ginti Vertinimo komisijoje, toliau jį tvarko ir tobulina. Likus ne mažiau kaip 10 dienų iki baigiamųjų darbų gynimo Vertinimo komisijoje, baigiamojo darbo elektroninę versiją pdf formatu studentas privalo įkelti į nurodytą vietą Moodle aplinkoje ir CRIS talpyklą (<https://vdu.lt/cris>), vadovaudamiesi VDU baigiamųjų darbų, daktaro disertacijų ir jų santraukų elektroninių dokumentų (ETD darbų) kaupimo ir saugojimo tvarkos aprašu. Studentas, nustatytais terminais nepateikęs baigiamojo darbo, netenka teisės jį ginti.

32. Likus ne mažiau kaip 2 savaitėms iki baigiamojo darbo gynimo Vertinimo komisijoje, atitinkamos studijų programos komiteto pirmininkas paskiria recenzentą, kuris, susipažinęs su baigiamuoju darbu, parengia atsiliepimą Vertinimo komisijai.
33. Vadovas parengia nustatytos formos atsiliepimą (1 priedas) elektronine forma, įvertindamas darbo rezultatus ir darbo rengimo eigą. Vadovas atsiliepimą pateikia ne vėliau kaip prieš 5 dienas iki numatyto darbo gynimo Vertinimo komisijoje. Vadovas atsiliepimą pateikia Fakulteto dekanato darbuotojui ir įkelia į nurodytą vietą Moodle aplinkoje. Vadovo dalyvavimas baigiamųjų darbų gynime Vertinimo komisijoje yra pageidaujamas.
34. Paskirtas recenzentas peržiūri baigiamąjį darbą ir parengia nustatytos formos atsiliepimą (žr. 4, 5 priedai) elektronine forma dviem egzemplioriais. Studentui susipažinti skirtoje recenzijoje neįrašomas galutinis įvertinimas (balais), ji įkeliamą į nurodytą vietą Moodle aplinkoje. Vertinimo komisijai parengiama pilna recenzija ir ji pateikiama Fakulteto dekanatui. Recenzentas atsiliepimą turi parengti ir pateikti likus ne mažiau kaip 2 dienom iki darbo gynimo Vertinimo komisijoje. Recenzento dalyvavimas baigiamųjų darbų gynime Vertinimo komisijoje yra pageidaujamas.
35. Baigiamojo darbo gynimui Vertinimo komisijoje į nurodytą vietą Moodle aplinkoje:
- 35.1. studentas turi įkelti baigiamojo darbo galutinę versiją pdf formatu, įvardinant „*Vardas_Pavardė_BPF_metai*“. Papildomai gali būti pridėta pasirašyta bendradarbiavimo sutartis atliekant taikomąjį mokslo darbą įmonėje ar kitoje organizacijoje bei jos atstovo parengtas atsiliepimas apie baigiamąjį darbą, kiti komiteto pirmininko nurodyti dokumentai;
- 35.2. vadovas turi įkelti vadovo atsiliepimą ir darbo originalumo patikros ataskaitas;
- 35.3. recenzentas turi įkelti recenzento atsiliepimą (4, 5 priedai);
- 35.4. Fakulteto dekanato darbuotojas turi įkelti Atestacinės komisijos posėdžio protokolo išrašus.
36. Fakulteto dekanato darbuotojas patikrina, ar Moodle aplinkoje yra pateikti visi reikiami dokumentai. Radus neatitikimų, informuojamas šiuos dokumentus pateikti turėjęs asmuo.
37. Įtarus / nustačius galimą plagijavimo atvejį baigiamuosiuose darbuose:
- 37.1. galimo plagiato apraiškas pastebėjęs asmuo (darbo vadovas, recenzentas, katedros vedėjas, kitas akademinės bendruomenės narys ar asmuo iš šalies) arba Vertinimo komisija apie tai raštu praneša studentui, katedros vedėjui, Fakulteto dekanui ir Plagiato prevencijos komisijai, kuri nagrinėja atvejį, įvertina pažeidimą, priima sprendimą ir apie jį informuoja susijusias puses;
- 37.2. plagiato prevencijos komisijai kartu su raštišku pranešimu apie galimą plagijavimo atvejį pateikiama plagiato patikros programa atliktos patikros ataskaita arba studento darbas, aiškiai pažymint ar kitaip nurodant, kurios vietos sutampa su kitais darbais ir originalių šaltinių nuorodos.

IV. BAIGIAMOJO DARBO GYNIMAS IR VERTINIMAS

38. Baigiamojo darbo gynimas yra viešas. Darbai ginami egzaminų sesijos metu.
39. Baigiamųjų darbų viešam gynimui Fakulteto dekanato ar studijų programos komiteto pirmininko teikimu kanclerio potvarkiu sudaroma 5 asmenų baigiamųjų darbų Vertinimo komisija iš studijų krypties (krypčių) ekspertų – mokslininkų, praktikų profesionalų, socialinių partnerių. Vertinimo komisijos pirmininku skiriamas studijų krypties mokslininkas. Bent vienas komisijos narys turi būti iš kito universiteto ir bent vienas praktikas profesionalas ar socialinis partneris. Vertinimo komisija suformuojama vieneriems kalendoriniams metams.
40. Vertinimo komisijos posėdžio datą, ne vėliau kaip prieš vieną mėnesį, nustato atitinkamos studijų programos komiteto pirmininkas ir tvirtina Fakulteto dekanas.
41. Vertinimo komisijos nariai turi teisę prieš gynimą susipažinti su ginamais baigiamaisiais darbais.
42. Vertinimo komisijos posėdžiui atsakingas Fakulteto dekanato darbuotojas pateikia šiuos dokumentus:
- 42.1. ŽŪA Kanclerio potvarkį dėl Vertinimo komisijos sudarymo;
- 42.2. Fakulteto dekanato potvarkį dėl studentų, kuriems leista ginti baigiamuosius darbus;
- 42.3. Vertinimo komisijos posėdžio darbotvarkę;

- 42.4. baigiamųjų darbų gynimo protokolo formą;
- 42.5. studentų baigiamuosius darbus;
- 42.6. darbų recenzijas ir vadovo atsiliepimus;
- 42.7. Atestacinės komisijos posėdžio protokolų išrašus;
- 42.8. baigiamųjų darbų plagiato ir DI patikros ataskaitas;
- 42.9. vadovo, katedros vedėjo, studento ar įmonės, kitos organizacijos, kurioje buvo parengtas darbas, prašymus baigiamąjį darbą ginti uždarame posėdyje.
43. Posėdžiui vadovauja Vertinimo komisijos pirmininkas. Posėdis yra teisėtas, jeigu jame dalyvauja daugiau kaip pusė Vertinimo komisijos narių. Vadovų ir recenzentų dalyvavimas yra pageidautinas.
44. Vertinimo komisijos posėdžio pradžioje pagal poreikį gali būti organizuojamas uždaras pasitarimas, kai gautas (-i) prašymas (-ai) baigiamąjį darbą ginti uždarame posėdyje. Jei baigiamajame darbe panaudoti viešai neskelbtini (slapti) duomenys ir rezultatai neviešintini, Vertinimo komisija gali nuspręsti leisti darbą ginti posėdžio uždaroje dalyje. Šioje posėdžio dalyje, be Vertinimo komisijos narių ir studento, gali dalyvauti recenzentas ir vadovas. Uždaro gynimo dalyviai pasirašo nustatytos formos konfidencialumo pasižadėjimą.
45. Kiekvieno baigiamojo darbo gynimas vyksta šiuo nuoseklumu:
 - 45.1. prieš baigiamųjų darbų gynimo pradžią Vertinimo komisijos pirmininkas ar jo įgaliotas komisijos narys supažindina studentus su gynimo eiga ir procedūromis, baigiamųjų darbų vertinimo procedūra;
 - 45.2. studentas pristato darbą, nurodydamas tyrimo aktualumą, mokslinę ar praktinę problemą, darbo objektą, tikslą ir uždavinius, taikytus tyrimo metodus, gautus tyrimo rezultatus ir jų teorinę bei praktinę reikšmę, apibendrinančias išvadas. Pranešimo trukmė – iki 15 min.;
 - 45.3. po darbo pristatymo studentui klausimus gali užduoti Vertinimo komisijos nariai ir kiti gynime dalyvaujantys asmenys. Studentas atsako į pateiktus klausimus;
 - 45.4. Vertinimo komisijos pirmininkas ar jo įgaliotas kitas komisijos narys perskaito vadovo ir recenzento atsiliepimus. Studentui suteikiama galimybė paaiškinti atsiliepimuose nurodytas pastabas ar trūkumus. Vertinimo komisijos pirmininkas supažindina su įmonės ar kitos organizacijos, kurioje atliktas tyrimas, vadovo atsiliepimu, jei toks atsiliepimas pateiktas;
 - 45.5. esant pageidavimams, skelbiama diskusija baigiamojo darbo probleminiais klausimais. Diskusijoje gali dalyvauti visi posėdžio dalyviai. Pasibaigus diskusijai, Vertinimo komisijos pirmininkas skelbia baigiamojo darbo gynimo pabaigą.
46. Užbaigus visų baigiamųjų darbų gynimą, organizuojamas Vertinimo komisijos posėdžio uždaras pasitarimas, kuriame dalyvauja tik Vertinimo komisijos nariai. Kiekvienas Vertinimo komisijos narys baigiamąjį darbą ir jo gynimą vertina atskirai. Komisija taip pat atsižvelgia į recenzento pareikštą nuomonę apie baigiamąjį darbą ir į vadovo atsiliepimą. Bendras baigiamojo darbo įvertinimas lygus visų Vertinimo komisijos narių įvertinimų aritmetiniam vidurkiui, suapvalintam iki sveiko skaičiaus. Recenzento įvertinimas į aritmetinio vidurkio skaičiavimą neįtraukiamas. Tuo atveju, kai Vertinimo komisijos narys yra baigiamojo darbo vadovas, jo įvertinimas į aritmetinio vidurkio skaičiavimą neįtraukiamas. Jei kurio nors Vertinimo komisijos nario įvertinimai stipriai skiriasi nuo apskaičiuoto vidurkio, jis turi argumentuotai paaiškinti tokio įvertinimo motyvus. Po išsakytų motyvų bendro aptarimo galutinis įvertinimas gali būti pakoreguotas. Galutinį sprendimą, tokiu atveju, priima Vertinimo komisijos pirmininkas.
47. Baigiamųjų darbų galutiniai įvertinimai fiksuojami Vertinimo komisijos posėdžio protokole. Pripažįstama, kad baigiamasis darbas yra apgintas ir studentui suteikiama magistro kvalifikacija, jei galutinis vertinimas yra ne mažesnis kaip 5 balai. Nepatenkinamo įvertinimo atveju į protokolą įrašomi ir tokio įvertinimo argumentai. Protokolą pasirašo visi posėdyje dalyvavę Vertinimo komisijos nariai.
48. Po posėdžio Vertinimo komisijos pirmininkas viešai apibūdina gynimo eigą ir apibendrintai paskelbia gynimo rezultatus. Apie galutinius baigiamųjų darbų įvertinimus kiekvienas studentas informuojamas asmeniškai.
49. Vertinimo komisijos sprendimai dėl baigiamųjų darbų įvertinimo apeliacine tvarka neskundžiami. Apeliacijos dėl procedūrų pažeidimų svarstomos Studijų reguliamine nustatyta

tvarka.

50. Studentas, negynęs arba neapgynęs baigiamojo darbo, šalinamas iš universiteto.

51. Antrą kartą ginti neapgintą darbą, sudarius sutartį su universitetu, leidžiama egzaminų sesijos metu ne anksčiau kaip po pusės metų, jei susidaro ginančiųjų grupė pagal Studijų reguliavimo nustatytą tvarką (ne mažiau kaip 5 studentai). Antrą kartą neapgynus baigiamojo darbo, sudarius atitinkamą sutartį, turi būti rengiamas naujas baigiamasis darbas.

52. Baigiamasis darbas ne vėliau kaip po dvejų metų vieną kartą gali būti ginamas eksternu, pasirašant eksterno studijų sutartį, jei darbas ankstesniais studijų metais buvo parengtas, įteiktas ir rekomenduotas ginti.

53. Neapgynusiems baigiamųjų darbų pageidaujant, jiems gali būti išduota akademinė pažyma, kurioje nurodomi studijuoti dalykai, jų apimtis kreditais ir studijų pasiekimų galutiniai įvertinimai.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

54. Baigiamųjų darbų saugojimas vykdomas remiantis Vytauto Didžiojo universiteto Senato 2022 m. spalio 12 d. nutarimo Nr. SEN-N-50 redakcijoje nustatyta tvarka (<https://www.vdu.lt/wp-content/uploads/2020/05/Baigiamuju-darbu-rengimo-ir-gynimo-bendrosios-tvarkos-aprasas-2022-10-12-SEN-N-50.pdf>).

55. Baigiamųjų darbų gynimas nuotoliniu būdu vykdomas remiantis Vytauto Didžiojo universiteto Senato 2022 m. spalio 12 d. nutarimo Nr. SEN-N-50 redakcijoje nustatyta tvarka (<https://www.vdu.lt/wp-content/uploads/2020/05/Baigiamuju-darbu-rengimo-ir-gynimo-bendrosios-tvarkos-aprasas-2022-10-12-SEN-N-50.pdf>).

56. Baigiamųjų darbų rengimo ir gynimo rezultatų stebėseną vykdo katedros ir Fakulteto dekanatas, vertinimą vykdo ir pasiūlymus baigiamųjų darbų rengimui bei gynimui tobulinti teikia studijų programų komitetai bei Fakulteto tarybos studijų komisija.

PRIEDAI

1 priedas

Vytauto Didžiojo universiteto Bioekonomikos plėtros fakulteto

..... katedra

.....
(pareigos, mokslo laipsnis, vardas ir pavardė)

Baigiamųjų darbų **Atestacinei** komisijai / **Vertinimo** komisijai
(nereikalingą ištrinti)

VADOVO ATSILIEPIMAS APIE MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ BAIGIAMĄJĮ DARBĄ

20.. m.d.

Akademija

Darbo autorius (-ė)

Darbo pavadinimas

Studijų programa

1. Atitinka / neatitinka formaliuosius darbo struktūros ir apimties reikalavimus

.....

2. Darbo rezultatų įvertinimas (temos naujumas; darbo tikslo, uždavinių ir išvadų dermė; teorinių sprendimų pakankumas ir pritaikomumas; naudotų tyrimo metodų pagrįstumas; empirinio tyrimo rezultatų interpretacija; siūlomų sprendimų originalumas, pagrįstumas ir pritaikomumas)

.....

3. Darbo rengimo eigos įvertinimas (studento pastangos, darbo rengimo nuoseklumas, terminų laikymasis, kūrybiškumas ir savarankiškumas, konsultavimasis su darbo vadovu, gebėjimas reaguoti į vadovo pastabas)

.....

4. Akademinės etikos principų ir plagiato prevencijos nuostatų laikymasis

.....

Sutapties dalis procentais; DI procentais.....

Galutinė išvada: Baigiamasis darbas **atitinka** / **neatitinka** (nereikalingą ištrinti) nustatytuosius (-ųjų) antrosios pakopos universitetinių studijų baigiamajam darbui keliamus (-ų) reikalavimus (-ų) ir **gali** / **negali** (nereikalingą ištrinti) būti ginamas baigiamųjų darbų **Atestacinėje** komisijoje / **Vertinimo** komisijoje (nereikalingą ištrinti).

.....
(parašas)

.....
(vardas, pavardė)

**Vytauto Didžiojo universiteto
Bioekonomikos plėtros fakulteto**

.....katedra

.....

(pareigos, mokslo laipsnis, vardas ir pavardė)

Baigiamųjų darbų Atestacinei komisijai

RECENZENTO ATSILIEPIMAS

**APIE MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ BAIGIAMĄJĮ DARBĄ
(taikomojo pobūdžio magistro baigiamajam darbui)**

20.. m. d.

Akademija

Darbo autorius (-ė).....

Darbo pavadinimas

.....

Studijų programa

Baigiamojo darbo atitiktis formaliesiems reikalavimams

1. Atitinka / neatitinka formaliuosius darbo struktūros ir apimties reikalavimus

.....

2. Darbo apimties, mokslinės ir kitos literatūros šaltinių pakankamumas, kalbos stiliaus ir rašybos
taisyklingumas

.....

.....

3. Dėstymo loginis nuoseklumas ir darbo dalių tarpusavio susietumas

.....

.....

.....

Baigiamojo darbo ir jo rezultatų sklaidos kokybės įvertinimas

1. Ekonominio ar socialinio reiškinių, situacijos apibūdinimo išsamumas / inovatyvaus produkto poreikio
pagrindimas, darbo autoriaus (-ės) idėjų originalumas, naujumas, požiūrio aiškumas ir pagrįstumas

.....

.....

.....

2. Mokslinio tyrimo loginės schemos pasirinktai praktinei problemai spręsti aiškumas, naudotų mokslinio tyrimo metodų tinkamumas, pakankamumas ir panaudojimo korektiškumas

.....
.....
.....

3. Empirinio tyrimo išsamumas, gautų tyrimų rezultatų korektiškumas ir patikimumas

.....
.....
.....

4. Darbo rezultatų mokslinė ir praktinė reikšmė

.....
.....
.....

5. Išvadų konkretumas ir pagrįstumas

.....
.....
.....

6. Klausimas (-ai) mokslinei diskusijai

.....
.....

Galutinė išvada: *Baigiamasis darbasnustatytuosius (-ųjų) antrosios pakopos*

(atitinka arba neatitinka)

Universitetinių studijų baigiamajam darbui keliamus (-ų) reikalavimus (-ų) irbūti

(gali arba negali)

ginamas baigiamųjų darbų Vertinimo komisijoje.

.....
(parašas)

.....
(vardas, pavardė)

**Vytauto Didžiojo universiteto
Bioekonomikos plėtros fakulteto**

.....katedra

.....

(pareigos, mokslo laipsnis, vardas ir pavardė)

Baigiamųjų darbų Atestacinei komisijai

RECENZENTO ATSILIEPIMAS

APIE MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ BAIGIAMĄJĮ DARBĄ

(mokslinio pobūdžio magistro baigiamajam darbui)

20.. m. d.

Akademija

Darbo autorius (-ė)

Darbo pavadinimas

.....

Studijų programa

Baigiamojo darbo atitikties formaliesiems reikalavimams

1. Atitinka / neatitinka formaliuosius darbo struktūros ir apimties reikalavimus

.....

2. Darbo apimties, mokslinės ir kitos literatūros šaltinių pakankamumas, kalbos stiliaus ir rašybos taisyklingumas

.....

.....

.....

3. Dėstymo loginis nuoseklumas ir darbo dalių tarpusavio susietumas

.....

.....

.....

Baigiamojo darbo ir jo rezultatų sklaidos kokybės įvertinimas

1. Teorinio tyrimo ir mokslinės diskusijos analitiškumas, išsamumas bei pagrįstumas, darbo autoriaus (-ės) idėjų originalumas, naujumas, požiūrio aiškumas ir pagrįstumas

.....

.....

.....

2. Mokslinio tyrimo metodų tinkamumas, pakankamumas ir panaudojimo korektiškumas

.....
.....
.....
3. Empirinio tyrimo gilumas ir išsamumas, gautų tyrimo rezultatų korektiškumas ir patikimumas
.....
.....
.....

4. Darbo rezultatų mokslinė ir praktinė reikšmė
.....
.....
.....

5. Išvadų konkretumas ir pagrįstumas
.....
.....
.....

6. Klausimas (-ai) mokslinei diskusijai
.....
.....
.....

Galutinė išvada: *Baigiamasis darbasnustatytuosius (-ųjų) antrosios pakopos*

(atitinka arba neatitinka)

Universitetinių studijų baigiamajam darbui keliamus (-ų) reikalavimus (-ų) irbūti

(gali arba negali)

ginamas baigiamųjų darbų Vertinimo komisijoje.

.....
(parašas)

.....
(vardas, pavardė)

**Vytauto Didžiojo universiteto
Bioekonomikos plėtros fakulteto**

..... katedra

.....
(pareigos, mokslo laipsnis, vardas ir pavardė)

Baigiamųjų darbų Vertinimo komisijai

RECENZENTO ATSILIEPIMAS

APIE MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ BAIGIAMĄJĮ DARBĄ
(taikomojo pobūdžio magistro baigiamajam darbui)

20.. m.d.
Akademija

Darbo autorius (-ė).....

Darbo pavadinimas

Studijų programa

Baigiamojo darbo atitiktis formaliesiems reikalavimams

1. Atitinka / neatitinka formaliuosius darbo struktūros ir apimties reikalavimus
.....
2. Darbo apimties, mokslinės ir kitos literatūros šaltinių pakankamumas, kalbos stiliaus ir rašybos taisyklingumas
.....
.....
.....
3. Dėstymo loginis nuoseklumas ir darbo dalių tarpusavio susietumas
.....
.....
.....

Baigiamojo darbo ir jo rezultatų sklaidos kokybės įvertinimas

1. Ekonominio ar socialinio reiškinio, situacijos apibūdinimo išsamumas / inovatyvaus produkto poreikio pagrindimas, darbo autoriaus (-ės) idėjų originalumas, naujumas, požiūrio aiškumas ir pagrįstumas
.....
.....
.....

2. Mokslinio tyrimo loginės schemos pasirinktai praktinei problemai spręsti aiškumas, naudotų mokslinio tyrimo metodų tinkamumas, pakankamumas ir panaudojimo korektiškumas

.....

.....

.....

3. Empirinio tyrimo išsamumas, gautų tyrimų rezultatų korektiškumas ir patikimumas

.....

.....

.....

4. Darbo rezultatų praktinė ir / ar mokslinė reikšmė

.....

.....

.....

5. Išvadų konkretumas ir pagrįstumas

.....

.....

.....

6. Klausimas (-ai) mokslinei diskusijai

.....

.....

Kompleksinis baigiamojo darbo įvertinimas pagal kriterijus

Eil. nr.	Kriterijai	Balai	Svorio koef.	Svertinis įvertinimas
1.	Temos naujumas, atliktų tyrimų originalumas	9	0,1	0,90
2.	Ekonominio ar socialinio reiškinių, situacijos apibūdinimo išsamumas / Inovatyvaus produkto poreikio pagrindimas	9	0,2	1,80
3.	Mokslinio tyrimo loginės schemos pasirinktai praktinei problemai spręsti aiškumas, naudotų mokslinio tyrimo metodų tinkamumas, pakankamumas ir panaudojimo korektiškumas	9	0,2	1,80
4.	Empirinio tyrimo išsamumas, gautų tyrimų rezultatų korektiškumas ir patikimumas	9	0,2	1,80
5.	Darbo rezultatų mokslinė ir praktinė reikšmė	9	0,05	0,45
6.	Dėstymo loginis nuoseklumas ir darbo dalių tarpusavio susietumas	9	0,05	0,45
7.	Išvadų konkretumas, pagrįstumas	9	0,1	0,90
8.	Mokslinės ir kitos literatūros šaltinių naujumas ir pakankamumas	9	0,05	0,45
9.	Kalbos stiliaus ir rašybos taisyklingumas	9	0,05	0,45
Galutinis įvertinimas			1	9,00

Galutinė išvada: Baigiamasis darbasnustatytuosius (-ųjų) antrosios pakopos universitetinių
(atitinka arba neatitinka)

studijų baigiamajam darbui keliamus (-ų) reikalavimus (-ų) ir gali būti vertinamas balais (-ų), o šio
darbo autoriui (-ei)būti suteiktas Socialinių mokslų,

(nurodykite skaičiumi ir žodžiu)

(gali arba negali)

Verslo vadybos, Viešojo administravimo magistro kvalifikacinis laipsnis.

(nereikalingus išbraukti)

.

.....
(parašas)

.....
(vardas, pavardė)

**Vytauto Didžiojo universiteto
Bioekonomikos plėtros fakulteto**

..... katedra

.....

(pareigos, mokslo laipsnis, vardas ir pavardė)

Baigiamųjų darbų Vertinimo komisijai

RECENZENTO ATSILIEPIMAS

APIE MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ BAIGIAMĄJĮ DARBĄ

(mokslinio pobūdžio magistro baigiamajam darbui)

20.. m. d.

Akademija

Darbo autorius (-ė)

Darbo pavadinimas

.....

Studijų programa

Baigiamojo darbo atitiktis formaliesiems reikalavimams

1. Atitinka / neatitinka formaliosios darbo apimtys ir struktūros reikalavimus

.....

2. Darbo apimtys, mokslinės ir kitos literatūros šaltinių pakankamumas, kalbos stiliaus ir rašybos taisyklingumas

.....

.....

.....

3. Dėstymo loginis nuoseklumas ir darbo dalių tarpusavio susietumas

.....

.....

.....

Baigiamojo darbo ir jo rezultatų sklaidos kokybės įvertinimas

1. Teorinio tyrimo ir mokslinės diskusijos analitiškumas, išsamumas bei pagrįstumas, darbo autoriaus (-ės) idėjų originalumas, naujumas, požiūrio aiškumas ir pagrįstumas

.....

.....

.....

2. Mokslinio tyrimo metodų tinkamumas, pakankamumas ir panaudojimo korektiškumas

.....

.....

.....

3. Empirinio tyrimo gilumas ir išsamumas, gautų tyrimo rezultatų korektiškumas ir patikimumas

.....

.....

.....

4. Darbo rezultatų mokslinė ir / ar praktinė reikšmė

.....

.....

.....

5. Išvadų konkretumas ir pagrįstumas

.....

.....

.....

6. Klausimas (-ai) mokslinei diskusijai

.....

.....

Kompleksinis baigiamojo darbo įvertinimas pagal kriterijus

Eil nr.	Kriterijai	Balai	Svorio koef.	Svertinis įvertinimas
1.	Temos naujumas, atliktų tyrimų originalumas	9	0,1	0,90
2.	Teorinio tyrimo ir mokslinės diskusijos analitiškumas, išsamumas bei pagrįstumas; mokslinės ir kitos literatūros šaltinių naujumas ir pakankamumas	9	0,2	1,80
3.	Mokslinio tyrimo metodų tinkamumas, pakankamumas ir panaudojimo korektiškumas	9	0,2	1,80
4.	Empirinio tyrimo, hipotezės (jei buvo iškelta) įrodymo, projektavimo arba modeliavimo pagrįstumas ir išsamumas bei gautų tyrimo rezultatų korektiškumas ir patikimumas	9	0,2	1,80
5.	Darbo rezultatų mokslinė ir praktinė reikšmė	9	0,1	0,90
6.	Dėstymo loginis nuoseklumas ir darbo dalių tarpusavio susietumas	9	0,05	0,45
7.	Išvadų konkretumas, pagrįstumas	9	0,1	0,90
8.	Kalbos stiliaus ir rašybos taisyklingumas	9	0,05	0,45
Galutinis įvertinimas			1	9,00

Galutinė išvada: Baigiamasis darbas nustatytuosius (-ųjų) antrosios pakopos universitetinių

(atitinka arba neatitinka)

studijų baigiamajam darbui keliamus (-ų) reikalavimus (-ų) ir gali būti vertinamas balais (-ų), o šio darbo autoriui (-ei)būti suteiktas Socialinių mokslų,

(nurodykite skaičiumi ir žodžiu)

(gali arba negali)

Verslo vadybos, Viešojo administravimo magistro kvalifikacinis laipsnis.

(nereikalingus išbraukti)

.....
(parašas)

.....
(vardas, pavardė)